

P R A V O S O D N I S I S T E M

S O D S T V O

Je v skladu z načelom delitve oblasti tretja samostojna veja oblasti v RS. Sodiščem je znanupano pravno varstvo temeljnih človekovih pravic in svoboščin ter odložanje o drugih pomembnih pravno urejenih pravic in konkretnih pravnih razmerij.

a.) TEMELJNA NAČELA ZA DELOVANJE SODNE OBLASTI

1-Načelo neodvisnosti..določa da mora birt sodnik pri svojem delu neodvisen od drugih drž.organov pa tudi od strank, saj samo tako lahko nepristransko odloča.Podrejen je samo ustavi in zakonom,ter na splošna načela mednarodnega prava in ratificirane in veljaven mednarodne pogodbe.

2-Načelo volilnosti..določa davoli vse sodnike DZ na predlog sodnega sveta

3-Načalo trajnosti ..določa da je sodnik ko je izvoljen opravlja svojo funkcijo trajno in do upokojitve razen če ne nastopijo razlogi za njegovo odrešitev...Če stori naklepno KD,huje krši ustavo ali zakone,nezmožnost opravljanja funkcije

4-Načelo imunitete..določa da nikogar ki sodeluje pri sojenju ni mogoče klicati na odgovornost za mnenje ki ga je dal pri odločanju na sodišču.Sodnika ne smejo pripreti niti ne smejo brez dovoljenja DZ zoper njega začeti kazenski postopek, je je osumljen KD pri opravljanju sodniške funkcije

5-Načelo nezdržljivosti..določa da je funkcija sodnika nezdržljiva z funkcijami v ostalig državnih organih,org.lok.samouprave in v organih političnih strank

6-Načelo javnosti določa da je delo sodišč javno, obravnave sojavne, sodbe se izrekajo javno...javnost je mogoče izključiti samo izjemoma(varovanje tajnost,morala,interesi mladoletnika,...)

7-Načelo instančnosti zagotavlja da o pravici do pravnega sredstva vselej odloča vošje sodišče, kar pomeni za morajo biti sodišča organizirana vsaj v dveh stopnjah

Ustava prepoveduje ustanavljanje izrednih sodišč, v mirnem času pa tudi vojaških sodišč Za delovanje sodišč je pomemben posebni organ imenovan **SODNI SVET**.Sestavljen je iz11 članov izvoljeni so za dobo 5 let,popoteku te dobe ne morejo biti takoj izvoljeni za naslednji mandat..5 članov predlaga predsednik republike DZ kateri jih nato izvoli,6-članov pa izvolijo poklicni sodniki sami izmed sebe.

Sodni svet predlaga DZ kandidate za izvolitev v sodniško funkcijo,pravtako tudi za razrešitev sodnikov,odloča o dejavnostih z katerie so nezdržljive z sodniško funkcijo,o napredovanju sodnikov,.....

Imano 2 vrsti sodišč.....**Splošna in posebna-specializirana sodišča**

a.)SODIŠČA SPLOŠNE PRISTOJNOSTI

Okrajna sodišča (44) kz z izrekom denarne kazni ali zaporne do 3 let,manjši premoženjski spori(do 2mil.sit),zapuščinske in druge nepravdne zadeve....sodnik sodi sam

Okrožna sodišča (11) pristojna o odločanju o težjih KZ za katere niso pristojna okrajna sodišča,..sodi sodnik sam,i 3 ali 5.članski senat

Višja sodišča (5) so predevsem pritožbena(instančna) odločajo o pritožbah zoper odločbe okrajnih in okrožnih sodišča....odloča se v senatu 3 poklicnih sodnikov.

Vrhovno sodišče RS odloča na prvi stopnji o upravnih in računsko –upravnih sporih,odloča na 3 stopnji o protizbah zoper odločbe sodišča 2 stopnje ter o izrednih pravnih sredstvih zoper odločbe sodišč...odloča se praviloma v senatu 5 sodnikov

b.)SPECIALIZIRANA SODIŠČA

Delovna in socialna sodišča (na 1.stopnji)(3 CE,LJ.MB,KP)katera odločajo predvsem o delovnih sporih med delojemalcem in delodajalci ter o sporih s področja socialne

varnosti (pokojn.in invalidsko zavarovanje,zavarovanje za primer brezposelnosti,...)
Višje delovno in socialno sodišče..

TOŽILSTVO DRŽAVNO

DT vlaga in zastopa kazenske obtožbe pred pristojnim sodiščem...Njegova temeljna funkcija je obtoževanje storilcev Kd-omogoča, da se tudi kazenski postopek pred sodiščem vodi nepristransko—kot spor med dvema strankama(tožilcem in obdolžencem)

Funkcija DT je trajna...Imenuje ga Vlada na predlog ministra za pravosodje....Generalnega Dt pa imenuje DZ na predlog vlade RS a dobo 6 let, z možnostjo ponovnega imenovanja..Pri svojem delu mora ravnati tako da varuje ugled in dostojanstvo svoje službe..

Imamo **Državno tožilstvo RS,4-višja državna tožilstva** ter 11- **okrožnih drž.tožilstev** (delujejo na območju okrajnih in okrožnih sodišč)

ODVETNIŠTVO

Je kot del pravosodja samostojna in neodvisna služba.Opravlja jo odvetniki kot samostojen in neodvisen poklic.Odvetnik se mora včlaniti v odvetniško zbornico RS.

Odvetnik pravno svetuje,zastopa in zagovarja stranke pred sodišči in drugimi državnimi organi.Sestavlja lustine in zastopa stranke v njihovih pravnih razmerjih..Pri svojem delu mora biti neodvisen,mora varovati tajnost(vse kar mu zaupajo stranke),vezan je samo na ustavo in zakone...Poleg tega ga vežejo načela poštenosti,vestnosti in skrbnosti pri zastopanju strank in varovanju njihovih pravic

NOTARIAT

Je javna služba ki jo opravljajo notarji kot svoboden poklic.**Notarji** so osebe javnega zaupanja,pooblašene za sestavljanje in hrambo javnih listin,,hrambo denarja in vrednostnih papirjev, za potrjevanje pravno pomembnih dejstev in izjav.Svoje delo mora opravljati vestno in pošteno, svojim strankam mora nepristransko svetovati in storiti vse da bojo pravni posli izpeljani zanesljivo in v skladu z predpisi.Odgovoren je za to, da je vsebina listine, ki jo sestavi, po volji stranke ter da se iz nje odstranijo vsi dvomi in zmote...

V nepravdnih postopkih pred sodišči ter v nespornih zadevah pred drugimi državnimi organi sme notar nastopati kot pooblaščenec(pri temima pravice in dolžnosti odvetnika)..

Imenuje ga minister za pravosodje na predlog notarske zbornice RS.Notarji se združujejo v notarsko zbornico RS..Organiziranost----najmanj 1 notarsko mesto na območje okrajnega sodišča....